

ח"כ עמר עם ח"כ בן-אליעזר
לטשו עליו עין מהבחניה האלקטורלית?

להיות מכונאי מוסמך באיזשהו מקום. למה לא לבנות עוד שלמה עמרים?

יש הסתה בין יהודים וערכים, בין אשכנזים וספרדים. משום כך התנגרתי להסרת החסינות הקודמות, כמו שהו נעשו. זה נוגד את הרמק"ק המאוחד.

„אני מקווה שהתרומה שלי בנושאים הכלכליים, שאני מתעסק בהם, והחרומה שלי לצד חברתי, הם אלה שיגבשו דיעוח על שלמה עמר”

רטיה. עובדה שכל המדינה נמצאת בקלחת, ואגד עדיין שומר על ציבורי-העובדים שלו.

● לא יפטר ב.אגד?

יפטר זמניים, לא קבועים. אבל בשביל זה צריך לעשות ניוד כוח-אדם משמעותי. והצבתי

● אצנך בבית דיברו על הסרת החסינות?

לא. משום שהם מכירים את האיש ומכירים את אוירת החיים באגד. זה עבר כאירוע רגיל.

● לא היה מתח?

לא. תאמיני לי שלא. אמרתי לכולם שאני בעד להסיר את החסינות, חר וחלק. אז הם לא היו במתח ולא שום דבר, לשימחתי הרבה. רוב חברי אגד שמכירים אותי ואת האיש שהגיש את התלונה, קיבלו כמובן מאליו שלא האינטריגות והנקמות צריכות להוביל.

● במכולת לא אמרו כלום?

לא. עד לרגע זה — לגמרי לא.

● לא דבק בך כתם?

זו הנחמה שלי, או ההצלחה שלי, שהציבור שממנו אני שואב עידוד, כוח ופרנסה הוא יודע את האמת הצרופה, מה הניע את יהושע פראן, ולכן התוצאה היתה כזו.

● אינך סבור שזה יפריע לך בעתיד בחיים הפוליטיים?

נחכה ונראה. אם תשאלו באגד מיהו שלמה עמר, יגידו לך שיש לו תכונה אחת בעלת משמעות: סבלנות-ברזל ועצבני-פלדה. ואני מקווה מאוד שהתרומה שלי בנושאים הכלכליים, שאני מתעסק בהם, היא שתגבש דיעוח על שלמה עמר. וגם התרומה שלי לצד החברתי.

בהחלט לא נהגתי מהפירסום, אבל כל מי שנכנס לעומק הבעיה — מבין, וקיבלתי עידוד מכולם. אני לא מודאג, אבל הייתי שמח אילו כל זה לא היה.

● אבל מחוץ ל.אגד לא מבינים.

נכון, ומשום כך מתקבל הרושם הזה. אבל אני שואב עידוד מתוך אגד.

שוטרים מוציאים את עמר ממצור שהטילו עליו שכירי „אגד”
ההתגלמות הקלאסית של העובד זקוף-הקומה!

„לא רוצה” במילחמת יום-הכיפורים אנחנו הצלנו את המדינה.

התרמית שלנו אינה נכונה, ונעשה עוול לציבורי-עובדים יעיל ובעל מוסר-עבודה הכי גבוה שיש במדינה — וזה טבוע בנפשנו הקאופרטיבית, להבדיל מכל ציבורי-העובדים שיש בסקטור הציבורי או הפרטי, שלא השקיע שום דבר ומותר לי לומר שהוא סוחט, והציבור שלנו מקריב גם את הונו וגם את אונן.

תוכנית הכלכלית קשה כדי להציל את אגד. תראי לי בכל המדינה מקום שעובד בונה את מקום העבודה שלו ומשקיע מכספיהו? למה שתהיה צרות עין?

● אומרים ש.אגד סוחט את המדינה.

זו אחת המילחמות שלי, לשנות את התרמית שלנו. שיראו לי ציבורי-עובדים במדינה שיכול להיקרא לעבודה בחג, בשבת ובחול, בלי שיאמר

● זו פעם ראשונה שאתה נכנס לפוליטיקה?

לא. הייתי בעבר חבר מועצת עיריית קריית-מוצקין, מטעם מפלגת העבודה. אני כל הזמן איש תנועת-העבודה. בילדות הייתי חבר התנועה המאוחדת.

חוז מזה, אני שנים פעיל באגד, ובשלב מסוים התפטרתי ממועצת העירייה כדי להשקיע את כל הכוחות באגד, ובאמת, ב-1978 ניצחתי בבחירות באגד.

באגד עברתי כמעט את כל דרגי-הניהול. אני בחברה מאז גיל 14, כשהייתי פועל במוסק, ותוך כדי עבודה סימתי את הלימודים שלי. מאז עברתי דרך ארוכה, ניהלתי כדריגות שונות והייתי נהג במשך תקופה מסויימת.

● השבת איסעם שתהיה חבר-כנסת?

את שואלת אם חלמתי או חשבתי על זה? לא. אבל זה בא כמעט כמובן מאליו, כפועל יוצא של פעילות.

● בעיני הציבור אתה צצת פיתאום, אלמוני שזינק לכנסת.

קשה לומר שזו היתה הפתעה. ההיכרות שלי במערך-הניהול של קואופרטיב, שהוא על בסיס של בחירות, יצר את התשתית ללשוש אליי עין מהבחניה האלקטורלית, או לפוטנציאל המצביעים.

● אתה מאושר מזה?

כן, בהחלט. זה נתן לי מישור פעילות שלא היכרתי אותו ושהוא כהחלט מעניין. גם אם יש לי עליו ביקורת, וזה משום שאני בא מעולם העשייה. כשאני יושב בישיבות הנהלת אגד, בסוף כל ישיבה יש החלטות. שם, בכנסת, יושבים ורק מרברים, וזה עדיין מפריע לי. כשניסיתי לשאול ח"כים איפה התכלית, אמר לי אחד מהם: „פרלה בצרפתית זה לדבר, וזה הפרלמנט”.

אולי בסופו של דבר יש איזו תכלית, ובתקופה הזו הנושא הכלכלי הוא הבעור ביותר. בכל זאת, קשה לי לראות רק את הרבחה, וכל נאום שלי במליאה והתייחסות שלי בוועדת-הכספים היא יותר תכליתית. אני טוען שצריך להחליט, גם אם זה טוב וגם אם זה לא טוב.

● אתה תמשיך להיות חבר במערך?

בשלב זה אנחנו חטיבה במערך. אני בין אלה שחושבים שצריך לעשות איהור. יש תקופה שלמיפלגות קטנות יש מה לחפש ומה לתת, וזה היה בבחירות האחרונות, כשהציבור ראה שאין מוצא. בבחירות הבאות, לדעתי, הציבור יתן את קולו לימין או לשמאל.

תנועת יחד, לדעתי, מילאה את יעודה בעצם הקמת ממשלת האחדות הלאומית והצילה את המדינה מתהווה ובוהו. כי אילו לא היתה קמה ממשלה, היה תהווה ובוהו. לא שאני הכי-מאושר מתיפקוד הממשלה, אבל אין ברירה אחרת. בנושא הכלכלי היתה נוצרת אנרכיה מחולטת. כך יש עדיין סיכוי, עם כל הקושי בכך. מדיאג אותי קולו לימין או לשמאל.

● אתה, בעצם, רחוק מן השכירים.

לא רק שאני לא רחוק, אני אחד מהם. מיסגרת קואופרטיב זו ההתגלמות הקלאסית של העובד זקוף הקומה. מי אמר שעובד שכיר צריך להיות חוטבי-עצים ושואבי-מים?

● בכל זאת, חבר „אגד” זה לא שכיר שוטט.

תאמרי זה לחבר אגד.

● אני אומרת לו.

לנהל קואופרטיב זה הרבר הקשה ביותר, כי אני, כיו”ר המוכירות, והחבר הנהג או המכונאי — שווים, וצריכה להיות מישמעת עצומה כדי להוציא הוראות וכדי לבצע אותן.

● אבל מלבד החברים, עובדים אצלכם גם שכירים. אומרים שחברי „אגד” רודים בשכירים שלהם.

אין שקר גדול מזה. כולם עובדים על אותם האוטובוסים, מסיעים אותם הנוסעים. השכר באמת שונה, מכיוון שבכל זאת החבר השקיע ובנה את מקום-העבודה שלו ושל השכיר, אז מגיע לו משוה יותר.

אני חושב שלעם ישראל בארץ-ישראל התי פיסה הקואופרטיבית היא הקלאסית כדי לתקן את המצב הכלכלי, לעשות מיוזג-גלויות ולגשר בין פערים. באגד לא חשים את ההקצנה בין התיים וחילוניים, בין ערבים ויהודים, בין ספרדים ואשכנזים, ויש לנו מכל הסוגים.

כולם חשים את עצמם כחברה שיויונית, שקצת שונה מן הקיבוץ, כי אני יכול לתרום יותר ולקבל יותר בשעות נוספות. מרוע הילדים שלי והילדים של חבר משפרעם הולכים אליי הקייטנה? אצלנו זה מובן מאליו. מרוע חבר רתי וחבר חילוני חיים כהבנה מחולטת? הסובלנות בתוך המיסגרת — זה המודל שהיום חסר למדינת-ישראל.

אצלנו, שלמה עמר צמח מגיל 14 והגיע לתפקיד יו”ר המוכירות. אילו שלמה עמר לא היה במיסגרת הקואופרטיב, הוא היה מגיע מקסימום

ח"כ ליבאי: „זה כמו חבר-מושבעים!”

המישפטי לשקול שוב אם יש די חומר-ראיות ואינטרס ציבורי להעמדה לדין, ואם כן, אני אצביע בעד הסרת החסינות.

חברי ועדת-הכנסת אינם מתורגלים לחשוב כך. רוב החברים אמרו שאילו היו מביאים להם את הקלטת, הם היו שומעים מה שיש בתוכה, כמו עמר. היה די הגון כדי לקרוא לבעל-הדבר ולהשמיע לפניו את הקלטת.

זה נראה לחברי-הוועדה דרישה מפורת, להעמיד אדם לדין על דבר כזה — כל אדם, גם חבר-כנסת. לדעתי, גם אילו היו שואלים אם להעמיד את כווגלו לדין על אותו עניין, הם היו אומרים שלא להעמיד אותו לדין.

● החלטה כזו נגד דעתו של היועץ המישפטי היא תקדים בוועדת-הכנסת. האם זה אומר משהו על הוועדה?

אולי זה אומר משהו על מה שהביא היועץ המישפטי לפני הוועדה ● **אתה שלם עם החלטת הוועדה?** אני לא שלם, אבל אלה היו מניעים אנושיים פרטיים, לא פוליטיים. זו לא היתה הצבעה פוליטית.

● אתה חושב שצריך לשנות את חוק-החסינות?

בהחלט כן, אבל עוד לא גיבשתי צורה סופית.

● מיישרו הצניע שאם חבר-כנסת מעוניין בהסרת חסינותו, היא צריכה להיות מוסרת באופן אוטומטי.

כמעט אוטומטי. אבל בכל זאת צריך לצפות ולחשוב מכל מיני אפשרויות, ובמדינה הזו הכל אפשרי. אם מאיר כתג הגיע לכנסת, הכל אפשרי. צריך להיות שסתום-ביטחון, שיגן על חבר-כנסת. ברור שהסתום הנוכחי אינו הולם ואינו מתאים.

● ובעניין הזה אתה רואה הבדל בין הסרת חסינותו של עמר ובין הסרת חסינותו של מיעארי?

מהותית אין הבדל. יש מקום לדאגה, ח”כ שיש בקשה פוליטית של הכנסת. אני התנגרתי להסרת חסינותו של ח”כ מוחמד מיעארי.

ח”כ הפרופסור דויד ליבאי (מערך) הצביע בוועדת-הכנסת בעד הסרת חסינותו של ח”כ שלמה עמר, והיה בדעת מיעוט.

● האם אתה חושב שהחלטת הוועדה היתה פוליטית?

לדעתי, לא.

● האם היתה טעות בשיקול של חברי-הוועדה?

זה כמו חבר-מושבעים, שקשה לדעת למה כל אחד הצביע כמו שהצביע.

● חלקם טוענים שאינם רוצים להיות חותמת גומי.

מה שנדרש מהחברים הוא מסובך. מצד אחד הם צריכים לדעת על מה מעמידים את הח”כ לדין, והם מתבקשים לרונ כך עליפי הנחיות בג”ץ, לפעול כמו שופטים, נדיוק ההיפך ממה שחושבים. לא כדי להחליט אם הוא אשם או לא ואשם, אלא להתנהג כאילו ישבו בגנ”ץ כשנר הפעלת שיקול-דעתו של היועץ המישפטי לממשלה. כשגמישים לבג”ץ עתירה נגד היועץ המישפטי, בג”ץ אומר: „אני לא מחליף את שיקול-דעתי בשיקול-דעתו, אלא רק בודק את תוס-הלב של היועץ המישפטי. בדרך זו חושב מישפטן. בג”ץ אומר לוועדת-הכנסת: תרסנו את עצמכם, אל תחליפו את שיקול-דעתכם בזה של היועץ המישפטי, אלא תברקו את תוס-ליבו, אם הוא נתן הווד-דעת הנובעת משיקולים ענייניים.

● באופן אישי לא שוכנעתי שיש ראיית מספיקות נגד עמר, אבל זה לא תפקידי לקבוע. זה תפקידי של היועץ המישפטי להחליט.

כתבה-האישום נגד עמר הוגש עליידי תובע מישטרתי, יום לפני הבחירות. כתבה-האישום לא הוגש עליידי היועץ המישפטי ומטעמו, והוא רק צריך לבדוק היטב את החומר.

אני שואל את עצמי: האם היועץ המישפטי בא לוועדה בתוס-לב, או שהוא מונע עליידי שיקולים פוליטיים? מכיוון שלא אמרו שהוא לא פועל בתוס-לב, המסקנה שלי היתה, כבר מתחילת הדיונים, שיש מקום ליועץ